Ч. 50 (13.289). Львів, середа 1. березня 1933. Pocztowa opłaty zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ і АДМІНІСТРАЦІЯ. Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ПРОЄКТИ „NA ZNISZCZENIE RUSI".

Вимки з промови сенатора д-ра А. Горбачевського, виголошеної 22. лютого 1933 р. на пленарнім засіданні сенату при ґенеральній бюджетовій дебаті.

ЧИ УКРАЇНСЬКІ ВИМОГИ Є УЗУРПАЦІЄЮ ПРИВІЛЕЇВ?

Проблеми меншин та передовсім українська проблема була і є тепер одним із найважніших питань польської державної політики на внутрішнім і закордоннім фронті. Бо є фактом, що приналежність Східної Галичини до Польщі, що суверенні права признані над цим краєм Польщі основуються на міжнароднім акті і кожний із сигнатарів того акту без сумніву має право доходити, чи застереження, що лягли в підставу рішення дотичних чинників, виконані і зреалізовані.

Держави, які рішали про долю Східної Галичини, висунули як умову своеї згоди на втілення Східної Галичини до Польщі широку автономію, широку територіяльну самоуправу для українського населення того краю. Однак тої умови ні трохи не зреалізовано. У звязку з переговорами про надачу Польщі права суверенности над Східною Галичиною, прийняв польський сойм закон з дня 26. вересня 1922 р., який заповів автономію для трьох воєвідств: львівського, тернопільського і станиславівського, — як також створення українського університету. Невиконання того закону є доказом, що його прийняли на експорт, щоби тільки здавалося, що Польща хоче задовольнити вимоги самоуправи.

Польські уряди — однаково передтравневі як і післятравневі — не зробили найменшого кроку в тім напрямі, щоби дати доказ льояльного підходу до цієї справи. Теперішній уряд змінив настільки свою тактику, що зложив тут, у сенатській скарбово-бюджетовій комісії, устами п. міністра внутрішніх справ, а також у Женеві, через п. міністра справ закордонних, ревеляційну заяву, що уряд не вважає себе зобовязаним до виконання якихнебудь бажань у тім напрямі, бо меншинна проблема не істнує, а змагання національних меншин є просто безпідставними претенсіями до якихось окремих привілеїв. Однак так схоплена проблема не відповідає дійсності ані її правній засаді. Чого жадають і до чого прямують національні меншини? Чи вони дійсно узурпують собі якісь привілеї? В імені меншини, яку маю честь репрезентувати, заявляю: ми змагаємо до збереження і розвитку наших народніх питоменностей, до охорони їх проти нівеляційних чужих напливів, та до повного розвитку на основах народньої культури всіх творчих сил народу і домагаємося від польської держави створення відповідних умовин для зреалізування тих домагань взаміну за тягарі, які український нарід несе в користь польської держави! Мені здається, що тут хіба не можна говорити про якісь привілеї, бо те, чого жадаємо, є випливом вродженого кожній людині права до розвитку, є життєвою конечністю, яка мусить бути зреалізована без огляду на прикази чи заборони або репресії.

ЗАКОНИ, ЩО ЙДУТЬ ДО АРХІВУ.

Дозволю собі навести один історичний приклад. В 1876 р., видав був уряд царської Росії указ названий „Правом Юзефовича", який забороняв уживати української мови в школі, уряді, публичнім життю, на сцені й у літературі. Оце розпорядження викликало обурення цілого цивілізованого світа та протести всіх людей, які цінять слово, як знаряддя людського духа. І цей указ не відніс задуманого успіху, — пішов він до архиву і спочив там як документ варварства російського уряду, так як спочивають у музеях знаряддя тортури. Я переконаний, що і ті принципи, які тепер проголошено у згаданих деклараціях, найдуться на тій самій площині.

ПОЛІЦІЯ ПОНАД УСЕ.

Замісць широкої самоуправи, яка мала давати повну запоруку розвитку й охорони українському елементові у Східній Галичині, прийшов уряд перед сойм з питомим собі проєктом самоуправи, який в дійсності є запереченням всякої самоуправи... Крім цього польські уряди перекреслили все те, що український нарід довголітнім зусиллям зумів здобути на терені Східної Галичини за часів Австрії для розвитку свого збірного життя. Застереження, що громадянин непольської народности, який не володіє польською мовою у письмі і слові не може займати ніякого кермуючого становища у самоуправі, є нарушенням конституції, яка кожному громадянинові забезпечує рівне право.

Спільною характеристикою усіх тих законодатних творів, які в останніх часах бють по українському населенню, є надмірна інґеренція державної політичної влади, а по правді — поліції, — в усіх ділянках життя. Кожний крок громадянина, всі його почини і наміри, ледви не всі думки мусять бути знані і відомі поліції. Така вбиваюча всяку самостійність в громадянстві поліційна опіка стоїть нарівні з абсолютизмом. Одначе цей абсолютизм не осягне того, що колись осягнув освічений абсолютизм XVIII. століття, просто тому, що немає нині тих обставин, які тоді забезпечували йому деякі успіхи.

Дальшою відемною ознакою теперішнього законодавства є нерівність у трактуванню громадян, залежно від того, чи є вони поляками, чи належать до інших національностей. Одним із безчисленних доказів може послужити шкільний закон з 1924 року. Самож виконання законів і стосування правних постанов у практиці не дає нам особливих причин для захоплення. Адміністраційні установи в краю дістають інструкції з централі, але часто трапляється, що деякі надто ревні виконавці на провінції стараються з власної пильности проявляти відповідну „енерґію". Доказом того є хочби голосний обіжник куратора львівської шкільної округи про леґалізацію підписів на українських шкільних деклярацією.

...Пригадую собі, ще недавно, на одних волинських зборах, на які мене запрошено, надбіг командант тамошнього поліційного постерунку і заявив мені, що з доручення старости не дозволить мені промовляти. Звернув я увагу тому сторожеві права та безпеки, що його поведінка протизаконна, а навіть показав я йому одно число Вістника Державних Законів, з текстом закону. На те заявив мені той пан командант, що знає цей закон, а всеж мусить всупереч законові зробити так, як цього хоче пан староста. Такий арґумент збентежив мене: я побачив трагедію чоловіка, який залежить від влади і який мусить виконувати її постанови без огляду на те чи вони є законні чи незаконні. Але чи таке виконування законів може причинитися до піднесення і піддержання авторитету закону і поваги влади. Оце питання полишаю під увагу п. міністрові внутрішніх справ...

ІСТОРИЧНІ ПАРАЛЄЛІ.

Якщо заналізуємо теперішне положення українського народу в Польщі з історичного становища, то мусимо ствердити деяку анальоґію між теперішніми відносинами та ситуацією у давній Польщі перед розборами. Тогочасні політики і державні діячі Польщі вважали приналежність Руси до Польщі державною конечністю і під тим кутом погляду інсценізували ріжні унії: Городло, Люблин, Берестя. Оті унії не осягали бажаних наслідків, а постанови і зобовязання, які там були принята, не були Польщею виконані. Які були цього наслідки — про це оповідає пізніша історія. Фактом є, що 20 літ по акті люблинської унії почалися козацькі війни, які тривали аж до упадку Річипосполитої. Опісля наступили знову переговори, угоди, пакти, трактати. Назву тут тільки хочби трактати зборівський, білоцерківський і гадяцький з 1658 р., затверджений соймом Річипосполитої в р. 1661. З історичної перспективи дуже цікавий для вас і для оцінки теперішніх відносин є особливо гадяцький трактат, тому, що в тім трактаті передбачено встановлення на українських землях академії чи там університету. Очевидно — того зобовязання не виконано. Прошу повести анальоґію з законом про основання українського університету з остаточним терміном 1924 року! Справа того університету находиться нині на такій самій дорозі, що і справа університету з гадяцького трактату!..

Вже наприкінці польської держави перед розборами починають ріжні ґрупи польських громадян звертатися до сойму з деякими побажаннями, петиціями та пропозиціями, а цінючи державний інтерес мотивами свого власного інтересу жадають від компетентних чинників ні більше ні менше, тільки „знищеня Русі". Відомі нам три такі проєкти з р. 1717, 1752 і 1786. Отже цей перший проєкт з 1717 р., який тепер находиться у варшавських городських актах, у 18 точках представляє ріжні пропозиції та способи винищення українців. Тими пропонованими засобами були м. ін. погорда та висмівання і переслідування тодішньої Руси; шляхти грецького обряду, хочби уніятської, до урядів не треба допускати; русинів треба тримати в убожестві та темноті, щоби ані майном, ані розумом не могли собі помагати. Мету такої політики мотивували автори трактату словами: „Тут наприкінці і тую максиму вважаємо, що коли Русь у своїм обряді буде залишена, то чи буде за відорванням від московської схизми, чи за поворотом до неї, все одно грозитиме Польщі упадком".

У світлі історичних фактів можна найти деяке пояснення теперішніх ходів польської політики. Одначе супроти вимог сьогочасної культури і цивілізації, супроти виразно принятих міжнародніх зобовязань, ця політична лінія, яку накреслив теперішній уряд, не найде ніякого оправдання. Треба пригадати одну приповідку: несправедливість мститься.

Всупереч засаді справедливости і постулятам політичної етики заперечуєте нам наше, зусиллям довгих поколінь добуте та новочасною европейською цивілізацією освячене право. За це право підіймемо боротьбу і до цієї боротьби стануть одним фронтом всі наші політичні ґрупи, щоби боронити того, що є найдорожче для кожного народу!

З уваги на непевність завтрішнього дня повинен кожний подбати чимскорше за обезпечення свого життя в одинокому

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ",

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна камениця).

Маневри мадярської армії.

Співпраця мадярської армії з італійською.

Як повідомляють із Будапешту, в днях 15—20. III. відбудуться на Мадярщині весняні маневри мадярської армії. Тактичною основою маневрів буде наступ італійської армії на Югославію. Сильні італійські відділи рушать від Радґони в напрямі Сант Ґотгарт, щоби там обєднатися з мадярською армією. Завданням мадярської армії буде: 1) забезпечити собі злуку з італійським військом, 2) унеможливити злуку югославянських і чехославянських військ крізь мадярську територію. З огляду на те мадярські відділи поділено на дві групи: південну, що оперуватиме проти Югославії на терені Соботіште-Ст. Ґотгард, і північну, що має унеможливити інвазію чехословацьких відділів.

Замітна річ, що в маневрах мають взяти участь цивільні орґанізації, саме студентські відділи „Туруль", університетські хоругви членів Союзу героїв, пластуни і т. п. Тепер переводять побір коней, возів, тощо.

Франція і совіти.

Договори, пакти і можливі воєнні конфлікти.

(Від нашого кореспондента).

Париж, 19. лютого 1933.

Французька правиця (яка, мимоходом кажучи, силкується тепер, і то зовсім небезвиглядно, повалити лівий уряд і вкупі з центром створити новий на останні три роки парляментарного періоду) суворо і рішуче осуджує спроби совітської орієтації у закордонній політиці. Найкращий, і повний виклад резонів проти цієї орієнтації дає нам один із спеціялістів сенату в справах закордонних і військових п. Ф. Еккар у розвідці, поміщеній у першому французькому вістнику літератури, науки й політики, „Revue des Deux Mondes", за 15. січень 1933, оголошеній з нагоди підписання (29. листопада 1932) франко-совітського договору про ненапад.

Навівши історію того договору і повний текст його і оцінивши його як „перемогу більшовизму" фінансову, економічну й політичну, сенатор Еккар критикує захопленість, з якою французькі співавтори договору, передовсім п. Еріо, витали його підписання. Він питається: „Чи був бодай якийсь найменший інтерес, щоби вдаватися в переговори з владою, якої один з головних органів, Комінтерн, був голосно заявив, що всякий договір з буржуазними державами для більшовиків ніщо інше як лише шматок паперу?" Поставивши таке питання п. Еккар зазначує, що є три користи, які французький контрагент сподівався витягнути зі совітського договору: розвязати ним вузли, що вяжуть Німеччину з совітами, спинити більшовицьку пропаганду і створити нові ринки збуту для французьких плодів. По черзі переходить автор ці три точки; та для нас цікава передовсім перша точка, і обмежимося тут нині на тому, що переповімо політичні й стратегічні міркування автора, залишаючи читачам самим їх оцінити і з них свої висновки повиводити.

Надії на франко-совітський союз — каже сенатор Еккар — химерні; договори з совітами будуть джерелом важких розчарувань; вони поведуть до цілей просто протилежних тим, які французький уряд собі поставив. Замість ослабити німецько-совітське порозуміння, франко-совітський договір його скріпив.

Німці преспокійно дивилися на франко-совітські переговори. Німецько-совітське порозуміння таке тісне, що воно бодай у цій хвилині нерозривне. Воно побудоване не тільки на Рапальському й Берлінському договорі, а й на цілій системі таємних військових умов. Німецько-совітське співробітництво висловлюється в тіснішому звязку між численними службами німецькими й совітськими, між ґенеральними штабами обоїх армій, між фабрками німецькими й радянськими, між розвідчими установами обоїх країн, особливо націленими на Францію і її союзників. Усі ці факти — безперечні. Переговори між Францією і Совітами про ненапад ніякої аміни в ці взаємини не внесли. Навпаки, вони ще поглибилися й поширилися підчас довгого гостювання в Німеччині совітського шефа ґенерального штабу Тухачевського з нагоди німецьких маневрів у вересні 1932 р. у супроводі великої місії, зложеної з 13 спеціялістів усіх родів зброї червоної армії. Тухачевський відвідав багато фабрик і був присутній при технічних спробах. Його розмови з вождом райхсвери обіймали передовсім справу засоблення обоїх армій всіми родами зброї, витворюваними у фабриках німецьких, радянських, шведських, голяндських і швайцарських; далі перевели оба ґенерали ревізію деяких військових угод щодо Польщі і порозуміння на осьяких засадах: радянський причинок німецькій армії у хвилині заняття коридору виявиться наїздом на Польщу, виконаним двома ґрупами совітських військ, зложених з мирових ґарнізонів, тобто незмобілізованих, суто наділених технічними засобами. Останнє торкалось би особливо ґрупи північної, яка мала би оперувати в области Минська, натомість ґрупа південна була би зложена головно з кінноти. Крім того обговорили оба ґенерали ще й евентуальну ролю Англії в разі війни з Польщею тай засоби проти її евентуальної інтервенції. Задля тієї справи Німеччина заявила свою згоду потурати під контролею своїх орґанів більшовицьким осередкам у Берліні й Гамбурзі, виспеціялізованих у протикольоніяльній пропаґанді і в саботажах морських транспортів.

Подаючи ці подробиці, французький сенатор застерігається, що доставила йому їх французька військова розвідка: певність і точність цієї розвідки в німецьких справах, як і особа автора й повага орґану, який віддав йому свої сторінки, дають забезпеку вірности його тверджень.

З черги наводить автор подробиці про широко закроєне і на велику скалю переводжене німецько-совітське співробітничання у фабрикації всіх родів зброї, зокрема у фабрикації, орґанізації і вправлюванню совітської воздушної фльоти, — подробиці про відкомандування багатьох сотень вищих німецьких офіцирів на інструкторів червоної армії, тай пише: „Керманичі Німеччини не тільки не противні франко-совітському договорові, який не викликує в них ніякої трівоги, а навпаки — бачать у ньому засіб здійснити свої заміри. Пораду вступити у переговори з Францією дав совітському урядові не хто інший, як знаменитий полковник Ніколяй, колишній начальник німецької розвідчої служби підчас війни, теперішній звязковий офіцир при червоній армії. Зрештою вже після підписання франко-совітського договору німецький уряд продовжив на 1933 рік совітські векслі, які були платні перед кінцем 1932 року на чималу квоту півтретя міліярда фр. франків".

Запевнившися у „тривкості німецько-совітського союзу", п. Еккар розглядає „яка могла би бути користь французько-совітського договору про ненапад", і міркує ось як: „Можливість простого нападу СРСР на Францію або Франції на СРСР зовсім неймовірна. Критична точка лежить у польському питанні. Керманичі Німеччини не затають свого наміру відобрати польський коридор, і нема сумніву, що вони приготовилися взяти його силою, якщо не вдасться його дістати інакше. Що зробить Радсоюз на випадок війни німецько-польської? Коли війна залишиться обмеженою до цих двох держав, то увійде в силу не франко-совітський пакт, а польсько-совітський. Теоретично СРСР повинен би відмовити помочі Німеччині, якщо напад вийшов би від неї. Одначе беручи під увагу напруженість, що панує з обох сторін на німецько-польському кордоні, і зручність Німеччини перекинути на противника відповідальність за прикордонні випадки, можемо бути певні, що напасницею в очах Німеччини й СРСР завжди буде Польща. Припустімо, що Франція, вважаючи Німеччину за напасницю, інтервеніювала би військово, в такому разі не вязав би Совітів франко-совітський договір, який тільки забороняє їм помагати напасникові, якщо він нападає одну з Високих Сторін договірних, себто в даному разі Францію: на Францію не було би нападу, стаття II-го договору не ввійшла б в силу і СРСР мав би руки вільні. З котрого боку і не дивитися на договір про ненапад, а вартість його для Франції виявляється ніякою".

Абітурієнти!! Пригадуємо, що шкільні табло по новочасному й дешево виконує фотограф „Venus", Академічна 24.
1318 14-20

З цих причин автор висловив тверду надію, що договір не буде ратифікований. Знаємо нині, що він уже ратифікований, і Парижем і Москвою. Одначе від 15. січня ц. р., тобто від дня публікації розвідки і зазиву сен. Еккара, події не тільки не зупинилися, а навпаки — ще посипалися наче з рога щедрот. Щоби лише кілька з них згадати: до влади прийшов Гітлер, пророчистий, немовчазливий і необчислений, з дорадником Папеном, котрий уже раз був спіймав у Франції облизня на своє предложення німецько-французького союзу проти Радсоюзу, офіціяльного союзника Німеччини; переорґанізувалася і трохи не до конфедераційного статуту добудувалася Мала Антанта; загострилася завзята гра між італійською і французькою системою в середній Европі; підіймається нова хвиля пожежі на Далекому Сході в супроводі чорної хмари над Тихим Океаном... Входить світ у новий хаос політичний і дипльоматичний, обтяжений до нестриму жорстокою економічною крізою: ось вам кілька позицій великого калібру. А ось вам кілька інших меншого калібру, правда, та немаловажних і крім того ще ближчих нашої долі дотикаючих: Підйом могучого голосу ґенерала Секта, творця райхсвери — за збереженням східної орієнтації німецької політики дипльоматичної й військової; польські підходи до Гітлера з предложенням німецько-польського союзу — проти Франції, мало схильної проливати свою кров для захисту коридору, тай для німецько-польської геґемонії над Европою і далі — чомуб ні? — над світом.

Хаос такий, що навіть абсурдні, на перший погляд помисли тратять багато дечого зі своєї абсурдности і зискують у своїй здатности ще загустити хаос.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 1. БЕРЕЗНЯ 1933.

БОГДАН ЛЕПКИЙ.

Простомовна і промовиста книжка.

Ілько Борщак—Рене Мартель: „ІВАН МАЗЕПА. Життя й пориви Великого Гетьмана". Львів 1933. Накладом „Червоної Калини".

Книжка цінна і гарна. Автори вміли з величезного матеріялу вибрати якраз те, що найважніше і найпотрібніше, щоб читач міг зрозуміти добу Мазепи і на її підкладі уявити собі могутню постать Великого Гетьмана. Мазепинські часи, на Україні і за границею, змальовані коротко, але різко і промовисто. Автори не губляться у нетрях тодішньої політики й дипльоматії, не бігають заячими слідами туди й сюди, лише тримаються тих доріг і стежок, якими гетьман Мазепа прямував до здійснення свого великого задуму.

Хоч у книжці чимало людей, з якими дружив або боровся наш герой, то все таки не хто інший, лиш Він висувається на сам перед так, що читач ні на хвилину не тратить Його з ока.

Мало того. Скрізь ви чуєте, що симпатія авторів по стороні Мазепи. Його і його великої, хоч і нездійсненої ідеї. І саме отсе чуттєве, деколи можна сказати, сердечне відношення авторів до героя твору, робить цей твір теплим, близьким читачеві і переконливим. Свідомий українець не може почитати книжки Борщака і Мартеля байдуже, не може її відсунути на бік, щоби пилом припадала, навпаки, я певний, що всякий із нас часто-густо вертатисьме до її простомовних, а таких промовистих сторінок.

Та не лиш чуттєвим елементом бере нас оця книжка. Не менша її наукова вартість. Тут нема одної події, одної подробиці, щоби не була обґрунтована історичними, науково провіреними документами. Висновки і здогади лишені читачам. Автори певні, що вони не вийдуть у некористь героя.

Іншими словами пп. Борщак-Мартель уміли свій твір поставити на тій лінії між науковим і популярним писанням, на якій так тяжко втриматися, щоб не втратити рівноваги. Вони знають предмет, як учені, а опрацьовують його, як талановиті письменники-белетристи. Мають почуття стилю і міри. Знають, що такого героя, таку складну, многогранну індивідуальність, як Мазепа, треба малювати (вибачте за чуже слово) „з респектом". Не слід його стягати з педесталю і класти на площині пересічних людей. Це справа літературного такту, що в книжці Борщака-Мартеля один з наших найбільших людей остався дійсно великим і що не нагадує свого сучасника, короля Августа в паноптікумі, з восковим тілом, з людським волоссям, з вірно скопійованим убранням і відзнаками володаря, але... без душі.

Про Мазепу знаємо нині багато, дещо нового довідуємося з книжки пп. Борщака і Мартеля, але всього не будемо знати ніколи. І не треба, щоб знали.

„Дещо нового", кажу. Ось приміром, як багато довідуємося з листу Жана Балюза, представника Людвика XIV. у Варшаві. (Цей лист недавно знайшов п. Борщак у париській „Національній Бібліотеці"). Балюз малює портрет нашого гетьмана (суворий вигляд, блискучі очі, руки тонкі і білі, як у жінки, тіло кріпке), характеризує його вдачу, його дипльоматичний хист, його знання кількох мов і загалом велику освіту. Вмовили в нас добрі люди, що ми народ малокультурний, степовики якісь, неевропейці, і ми повірили, та з тієї, мовляв, некультурности стали робити малощо не якесь „табу" національне, а отсе довідуємося, що на дворі Мазепи в Батурині було, як на дворах інших володарів: і бібліотека і прегарна збірка зброї і італійські майстри і французькі та голяндські часописи і церемоніял — усе.

Таких несподіванок знайде уважливий читач чимало. Може вони кому й непонутру будуть, так щож, минулого не змінити і правда вийде на верх, як олива... Пора!

Книжка переложена М. Рудницьким. Переклад гладкий і легкий. Читаєш, забуваючи, що це переклад. Новотворів мало, чудернацьких чужих для нашого уха язикових конструкцій нема. До книжки доданий прегарний переклад Байронової поеми „Мазепа" перес. Д. Загула і переклад вірша Віктора Гюго „Мазепа", зготовлений М. Рудницьким: два блискучі самоцвіти в булаві нашого гетьмана.

А. Пясецький С. А. Кравів
фабрика чеколяди

поручає: у великім виборі безконкуренційні роди сметанкової, молочної десерової чеколяди, як також ріжносортні кармельки і цукри. Не шумною рекламою, дарунками у виді льосів щастя, бонами і т. ін., але якостево знаменитими виробами, приряджениями з гарантованих чистих сирівців хочемо здобувати признання якнайширших кол, даючи одночасно своїм виробам приступніші ціни.

Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів

Виклад про національні меншини в Берліні.

Дня 16. II. відбувся в Лядверкасіно у Берліні виклад проф. *Ф. Кавфмана*, правного заступника Німеччини в гаґському трибуналі, на тему *забезпечення національних меншин*. Виклад улаштував клюб чужинецьких академиків у Берліні. Референт заявив зовсім отверто, що правознавство дотично національних меншин ніколи не дасться спреціязувати точно, але все лише загально. Кожна держава, яка має національні меншости, може свої закони і навіть зобовязання уложити так, що нібито назовні виглядає все добре, але в дійсности все діється навпаки, хоч нібито й позакону. Дальше референт заявив, що підставою українського національного здвигу та боротьби українського народу є важке загальне соціяльне положення українців, хоч немалу ролю грає при цьому вже й національна свідомість українського народу. З деякими твердженнями референта можна було й не погоджуватись. Зовсім не згадав референт того, як забезпечити національні меншини перед тим, щоби вони у випадку війни не були змушені воювати по стороні ворожої їм держави проти своєї таки національної держави, від якої відділила їх доля.

М. С.

Воєнні пляни Малої Антанти.

Ревеляції італійського часопису.

Югославянський уряд предложив минулої суботи скупштині пакт Малої Антанти у формі законопроєкту. На основі того пакту буде створена постійна рада Малої Антанти, зложена із трьох міністрів заграничних справ, що буде збиратися тричі до року, а саме раз у столиці одної з держав Малої Антанти, а двічі в Женеві підчас зібрання Союзу Народів. Крім того має повстати господарська рада Малої Антанти. Завданням постійної ради обороняти міжнародні трактати і витворений ними статус кво.

Півофіціяльний „Джорнале д Італія“ стверджує, що пакт Малої Антанти має ще **тайні військові клявзулі**, узгіднені перед кількома роками. На основі інформацій італійського часопису Югославія зробила 1. вересня 1929 р. умову, яка зобовязує обі держави вислати шість дивізій піхоти й одну бриґаду кінноти на мадярську границю, навіть тоді, якщо будуть заатаковані інші держави а не Мадярщина. В югославянсько-французькій умові зробленій 14. грудня 1927 р. в Парижі, югославянський уряд зобовязується зорганізувати пять нових резервових дивізій і держати їх у поготівлі. Зроблена 1-го грудня 1929 р. у Білгороді румунсько-югославянська умова передбачує, крім того військову окупацію Мадярщини і то навіть у випадку, якби Мадярщина при евентуальній офензиві Радянщини на Румунію осталась невтральною.

Інший арт. пакту Малої Антанти містить клявзулю на випадок заатакування Румунії з радянського боку. На основі тієї клявзулі Югославія годиться вислати з румунського боку військо на радянський фронт, з виїмком трьох дивізій, що мають обсадити з чехословацькими й югославянськими військами Мадярщину. Тоді команда над союзними військами, що перебувають на терені Мадярщини, переходить в руки Югославії.

Всі ті ревеляції італійського денника дуже не подобались урядам Малої Антанти. У звязку з ними півофіціяльні органи в Празі, Букарешті і Білгороді принесли, як можна було надіятись, запевнення, що пакт Малої Антанти не має ніяких військових клявзуль.

Український Високий Педагогічний Інститут у Празі.

(1923—1933.)

В 1923 р. заходами Українського Громадського Комітету у Празі при матеріяльній допомозі чеськословацької влади утворено Український Високий Педагогічний Інститут ім. М. Драгоманова.

Десять літ існування української високої школи при сучасному політичному стані України, явище незвичайне. Але не тільки тому забираємо ми слово, щоби на цьому місці згадати про українську високу школу, — ми далекі від принятого в житті звичаю подавати оцінку якоїсь справи лише „з нагоди“. Для нас дуже важливе і те, що саме тепер українська висока педагогічна школа переживає переломову добу своєї діяльности. Отже на межі між пережитим і майбутнім і хочемо дещо сказати.

Ми не помилимося, коли скажемо, що широкі кола нашого громадянства про Український Високий Педагогічний Інститут у Празі знають дуже мало. Тому передовсім кілька інформацій: Український Педагогічний Інститут не має подібної собі школи ні на заході ні на сході. Це фахова установа, що дає українській школі середне-шкільного типу кваліфікованих учителів. Тим-то вона сполучує в собі вимоги західньо-европейських фільософічних, природознавчих факультетів та вищих музичних шкіл із вимогами іспитових комісій для середніх шкіл при університетах. Орґанізацією своєю Педагогічний Інститут зєднує почасти систему західно-европейських університетів із системою давніх університетів Росії та деяких південних словян, а тепер Польщі та Румунії, з додатком практики в середній школі. Професорська Рада складається з представників поодиноких катедр; катедр в Інституті 24 та 4 кляси на музичному відділі. До Інституту приймають лише осіб із закінченою середньою освітою. Студент, що пройде вісім семестрів і відповість усім іспитовим вимогам, дістає титул „педагога середніх шкіл“; маючи цей професорський іспит, має право набути собі науковий степень доктора наук відповідного відділу Інституту.

За час існування Інституту ректорами були лише три особи. Першим ректором Педагогічного Інституту, на якого впала дуже тяжка праця орґанізації української модерної високої школи в Европі, був проф. Л. Білецький, який ту працю з успіхом виконав. На добу другого ректора проф. д-ра В. Сімовича припадає пишний розцвіт школи. За третього ректора проф. В. Гармаша настає переходова доба у праці Інституту, коли закінчують школу останні кадри студентів і Інститут набирає характеру науково-дослідчої установи.

Слід відзначити кольосальну роботу, як професорського складу, так і студентів. Усі були свідомі того, що мусимо українську високу школу тримати на науковому рівні европейських високих шкіл. І не тільки тому, що за нашою школою стежило пильне око контролі чеського міністерства освіти, а тому, що нашій роботі приглядалася стоока маса ворогів України, які використали б найменший наш промах, щоби здискретувати українців перед чехами. Хібаж у своїй протиукраїнській аґітації вороги не підносили, що ми не маємо кваліфікованих наукових сил, щоб обсадити катедри в українських високих школах, не маємо українських підручників і т. д.?

І ось сьогодні по десятилітті життя Українського Педагогічного Інституту видно підсумки праці: по-перше величезна кількість виданої Інститутом високошкільної літератури зі всіх галузей науки, що велася в Інституті, видання кількох надзвичайних цінних наукових збірників, а далі праці професорів Педагогічного Інституту, що найшли місце на сторінках органів ріжних наукових асоціяцій в Европі, професори Педаг. Інституту, що беруть участь у міжнародних наукових зїздах, дістають премії та відзначення від чужих народів за свою наукову діяльність, їх вибирають членами чужоземних наукових установ, вони дістають професорські катедри в европейських університетах і т. д., а також беруть діяльну участь у ріжних українських наукових товариствах та наукових зїздах.

Педагогічний Інститут за час свого існування підготовив кадри молодих наукових робітників, випустив понад сотню педагогів середніх шкіл та промував понад трицять докторів.

Але головна суть справи полягає не в тому, що український нарід придбав якусь сотню учителів середніх шкіл, хоча кожна одиниця на нашому національно-культурному фронті дуже помітна, навіть не в тому, чи згадані вчителі будуть коли вчителювати на Україні, а в тому, що виконано одно із чергових національних завдань — у ділянці українських високих шкіл, пройдено один із чергових етапів українського національно-культурного розвитку.

Ми вже згадували, що Педагогічний Інститут переживає тепер переломову добу своєї діяльности, бож закінчили науку останні кадри студентів. Але праця Інституту ще далеко не закінчена. Інститут не може й не сміє тепер припинити своєї діяльности. І не тому тільки, що шкода руйнування з таким великим трудом зорганізованого шкільного апарату: розпорошення професорських сил, занику лябораторій, підручної літератури (В-во Інституту має багато виданих підручників), бібліотеки Інституту та інш., а тому, що тисячі наших народніх учителів, які працюють на українських землях і на чужині, потребують поширення і поглиблення своєї педагогічної і загальної освіти. Педагогічний Інститут мусить тепер розпочати заочне навчання, нехай українські народні вчителі пройдуть чотирьохрічний курс високої педагогічної школи. Це дасть їм багато. Аджеж конечну потребу поглиблення своєї освіти з болем відчуває кожний народній учитель.

Що-правда, це праця не легка, вже сама орґанізація цієї справи потребує від Педагогічного Інституту багато ініціятиви, енергії і труду. Та ми сподіваємося, що й само учительство моглоб допомогти орґанізації цієї справи, головним чином через поширення інформацій на місцях між своїми товаришами.

Скільки маємо сьогодні народніх учителів українців, не можемо точно сказати, але в 1930/31 шк. році було 4.964 учителів української національности в державних народніх школах у Польщі (див. „Діло“ з 27. травня 1932 р.). Якщо до того числа додати ще якусь кількість учителів українців у приватних школах у Польщі, а також мати на увазі учителів на Підкарпатті, трохи в Румунії, в Америці, то можна приняти загальну кількість народніх учителів українців 6000—7000. Отже коли на заочне навчання до Педагогічного Інституту записалосяб пять відсотків з наведеного числа, то булоб 300—350 слухачів. За друк і розсилку лекцій та інші видатки, що викликає заочне навчання, кожний слухач спроможеться заплатити Педаг. Інститутові якихсь кілька золотих чи десять чеських кор. на місяць. Таким чином Педаг. Інститут міг би зібрати що-місяця 30—35 тисяч ч. к., а за таку суму, на нашу думку, він міг би вести працю заочного навчання.

Здійснення цієї справи буде залежати від доброї волі, ініціятиви та великої праці як професорів Педагогічного Інституту, так і народніх учителів. Така праця тепер не тільки бажана, але й конче потрібна і ми найщиріше бажаємо Педагогічному Інститутові скорше її розпочати.

М. Обідний.

Даром

2 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС“ тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає 3-ий ножик безплатно.

Австро-німецькі взаємини.

ВІДЕНЬ, 27. II. ПАТ. Від часу обняття влади Гітлером погіршилися значно взаємини між Австрією та Німеччиною. Органи двох найбільших австрійських партій „Райхспост“ і „Арбайтер Цтґ.“ відкидають дуже гостро позичкову оферту для Австрії у висоті 75 мілонів марок.

Криваве живо.

З ріжних сторін Німеччини прийшли знову вістки про вбитих і ранених підчас сутичок між гітлерівцями та їх противниками. В Кельні згинуло двох гітлерівців, пострілених комуністами. Поліція арештувала багато осіб, що брали участь в ексцесах. В Ніссі на Пруському Шлеську вбили одного райхсбанерівця.

З природи й техніки.

НАЙБІЛЬША РАДІОСТАЦІЯ ЕВРОПИ.

В квітні ц. р. почне надавати електромагнетні хвилі найбільша европейська радіостація, положена біля гори Бізамберг, лівобіч Дунаю напроти міста Кльостернайбург в Австрії. Надавчі електронові лямпи „Телефункен" матимуть 300 кільоватів справности. Антенові вежі будуть високі на 130 метрів (7 метрів менше від катедри св. Стефана). Їх буде можна підвищити на 150 метрів.

КІЛЬКІСТЬ ЕВРОПЕЙСЬКИХ РАДІОСТАЦІЙ.

В Европі маємо тепер 235 публичних радіостацій яких справність (потужність) рівна 2600 кільоватам. Щоденне зужиття електричної енергії всіх істнуючих 1113 радіостацій рівне 250.000 кільоватгодин.

„ДНІПРЕЛЬСТАН" ЦЕНТРАЛЬНОЇ АЗІЇ.

Над рікою Чирчиком, що впадає до ріки Сирдарії в Туркестані, у віддалі 40 кільометрів від Ташкенту будують 2 гидроелектрівні потужности (справности) 280 тисяч кільоватів, дальше довгий на 25 кільометрів канал, що відпроваджує воду, величезну греблю (величиною другу після дніпрельстанської) та великі фабрики штучних (азотових) навозів для бавовняних піль центральної Азії. Всі ці будівлі, що називаються загально „Чирчикстрой", повинні бути викінчені в останнім кварталі 1935 р. Тепер будують 22-кільометровий шлях, 50-кільометрову лінію з Ташкенту та мешкальні доми для 10 тисяч робітничих родин.

Біля „Чирчикстрою" треба буде викопати 13 міліонів шестистінних метрів землі. Продукція азотових навозів основана на добуванні азоту з повітря та водня з води при помочі електролізи.

НОВА ВЕЛИКА ВОДНА ДОРОГА В АМЕРИЦІ.

Злуч. Держави Півн. Америки порозумілися з Канадою в справі проекту будови великої водної артерії: рікою св. Лаврентія, озером Онтеріо, дальше озером Ірі, Гурон і Горішнім. Ця нова дорога уможливить нам..., тне доступ великим морським кораблям до канадійських озер при помочі збірників, шлюз і каналів. Кошти будови цієї важної водної дороги рівні 600 міліонам долярів. Будова цієї дороги ослабить рух в атлянтійських пристанях, як напр. в Ню-Йорку, який теж натально поборював згаданий проект.

РОЗБУДОВА НАФТОВОГО ПРОМИСЛУ В РАДЯНЩИНІ.

Тому, що потреба ропних продуктів на Радянщині постійно більшає, радянський уряд старається по змозі збільшити продукцію. Загальна глибина вертничих отворів зросла з 274.700 метрів в 1913 р. на 708.400 метрів в 1931 р. Продукція збільшилася значно в останніх часах, хоч підчас світової війни і національних воєн вона постійно підупадала. В 1913 р. добули в царській Росії 9,2 міліонів тон ропи, в 1920-21 р. лише 3,78 міліонів. Зате в 1924-25 р. добули 7,07 міліонів тон ропи, а в 1931 р. 22,69 міліонів. Дуже велику увагу звертає радянський уряд на будову модерних дестилярень ропи. У 24 дестилярнях Радянського Союзу переробляють річно 9 міліонів тон. У парі зі зростом продукції пішов зріст експорту ропи і ропних продуктів. І так в 1913 р. царська Росія вивезла тільки 948 тон ропних продуктів, зате Радянський Союз вивіз в 1931 р. аж 5,28 міліонів тон. Притім експорт бензини збільшився 11-кратно (з 162 тисяч тон в 1913 р. на 1 міліон 782 тисяч тон в 1931 р.). Тут слід згадати, що на европейських збіччах Уралю, а саме від міста Уст-Ухти, що лежить над допливом Печори Ішмою, на півночі аж до устя ріки Емби в Каспійське море на полудні, є дуже багаті поклади нафтової ропи. Недавні знахідки потверджують здогад, що маємо тут до діла з ропним поясом, подібним до нашого підкарпатського пояса, але довгим на 2 тисячі км. Майбутнє значіння цих покладів величезне тому, що вони положені здалека від границь Союзу в противлежності до кавказьких покладів. Правдоподібно, що відсоток бензини в цих покладах вищий від відсотка бензини в кавказьких покладах. Нпр. ропа з копальні ропи біля міста Стерлітамаку в Башкірській републиці має 23—25 відсотків бензини тоді, коли кавказька ропа має тільки 5—10 відсотків бензини.

НОВІ РАДІЄВІ СПРИЙМАЧІ.

У радіотехниці маємо цілу низку сприймальних апаратів, що дозволяють відбирати електромагнетичні хвилі і то ріжної довжини. Зате до недавна не було радієвих сприймачів, які відбирали би електромагнетну хвилю тільки одної-одинокої довжини, хоч саме такі сприймачі могли би відіграти важну ролю при відборі пресових звідомлень у редакціях, при відборі біржевих звітів і поліційних звісток та ін. Однак недавно німецька фірма Телефункен випродукувала такий сприймальний апарат. При його конструкції звернули увагу головно на те, щоби при відборі хвилі точно означеної довжини навіть найближча довжиною хвиля не перешкаджала. Розуміється, що згадана фірма робить ці апарати тільки на спеціяльне замовлення тому, що кожний апарат треба відразу наставити на означену довжину хвилі.

РАД У КАНАДІ.

Відкриті в Канаді поклади т. зв. уранової смоли мають імовірно таку велику скількість раду, що можна небавком сподіватися обниження його ціни та поваленя бельгійського монополю (досі найбільше раду достарчувала бельгійська кольонія в Африці: Конго). Тоді, коли на 1 грам раду треба зужити аж 40 тон уранової смоли з Конго, вистарчить на це в Канаді тільки 10 тон цієї смоли.

А. Л.

Походження проєкту Літвінова.

Під таким заголовком пише „Журналь де Женев": Відомости, які приходять з Москви, дають нам змогу зрозуміти справжні причини радянського проєкту на конференції розброєння. Ситуація Радянщини робиться все більш напружена й уряд Сталіна поважно заалярмований. Не виключене, що повстання селян, які були на Кубані, приберуть весною масовий характер. Здається, чекають поважних подій на Україні, де навіть провід самої комуністичної партії заступлено іншим та поставлено під гостру контролю („Правда", 8. II.). Під впливом внутрішніх погроз та своєї манії переслідування Сталін намагається заходами на міжнароднім терені приборкати виявольний рух населення Радянщини. Пропозиція Літвінова є манїфестацією страху, який панує на Кремлі. Вона свідчить про тяжке становище СРСР.

З другого боку цікаво зазначити, що ця пропозиція стоїть у різкім противенстві до останньої резолюції Інституту Міжнародного Права, яка має на меті узагальнення інтернаціональної охорони прав людини. Відомо, що радянський уряд придушив у 1932 році останні сліди права, збільшуючи релігійні переслідування, заводячи загальну систему примусової праці та переводячи мілітаризацію цілого населення.

Переглянувши уважно текст „Ізвестій" (8. II.) дотично всіх цих справ, можна легко сконстатувати, що Літвінов не хоче нічого окрім вільної руки для уряду, який він заступає.

(Укр. Бюро в Жен.)

Крівава виборча кампанія.

БЕРЛІН, 27. II. ПАТ. Минулої неділі передвиборча кампанія в Німеччині осягнула кульмінаційну точку. У всіх майже містах відбувалися збори, мітинги і походи, влаштовані переважно націонал-соціялістами. З другого боку у всіх майже містах приходило до крівавих сутичок між гітлерівцями, комуністами і поліцією.

В Гамбурзі в часі походу штальгельму прийшло до крівавої бійки, в якій ранено 17 осіб. В Магдебурзі промовляв син б. цісаря, кн. Август Вільгельм. У Ляйпціґу виступали гітлерівці проти версайського трактату. В Дармштаті вбили одного гітлерівця й ранили кількох комуністів. В Берліні підчас демонстрації гітлерівців прийшло до стрілянини з комуністами. В Дрезні поліція вжила зброї, ранячи кілька осіб.

Без Вартоломейської ночі не обійдеться.

БЕРЛІН, 27. II. ПАТ. „Форвертс" повідомляє, що в саксонській місцевості Ґлявхав націонал-соціялістичний посол до райхстаґу Мучман зложив таку заяву: без ночі Вартоломея не обійдеться! Про сентименти нема мови. Націонал-соціялісти будуть на сторожі.

Нема вільної торговлі збіжем у Радянщині.

„Таймс" довідується, що в Радянщині знесено неофіціяльно постанови декрету з грудня м. р., який вводив вільну торговлю збіжем в деяких радянських округах, як московській, ленінградській надволжанській і т. д. Зате уряд створив „центральний уряд закупна збіжа", що одинокий має право купувати збіже на вільних ринках по ціні встановленій урядом, яка 50 разів нижча від дійсних цін у вільнім обороті. Відповідні інструкції радянський уряд вислав місцевій владі, кооперативам і колхозам в окремім тайнім обіжнику. Приватні особи мають право набувати обмежену скількість збіжа від селян під умовиною, що ті закупи не будуть вжиті на спекуляцію.

Чар Країни Сходячого Сонця віднайдете у повновиданій книжці

СТ. ЛЕВИНСЬКОГО

З ЯПОНСЬКОГО ДОМУ.

Набути можна в Аміністр. „Діла" за зол. 2.— (без пересилки).

ТАЙНЕ КОМУНІСТИЧНЕ ПІДЗЕМЕЛЛЯ.

Підчас ревізії в домі Лібкнехта в Берліні, де находилося головне бюро комуністичної партії, поліція викрила підземні коридори та катакомби, в яких находилося кількасот сотнарів комуністичної літератури. Один коридор вів з пивниці дому Лібкнехта до недалекого дому і служив мабуть до втечі комуністів перед поліцією. Всі домівки на горі і під землею були злучені алярмовими дзвінками. Коли грозила небезпека ревізії, дверник натисканням ґузика вводив у рух тайний механізм, що замикав автоматично всі двері до криївки. Одночасно люди, що находилися в підземеллях, діставали знак до втечі.

ЧЕРМАК ТЯЖКО ХОРИЙ.

Стан здоровля бурмістра Шикаґа, Чермака, раненого підчас замаху на Рузвельта, дальше дуже ґрізний. Сили пацієнта лікарі піддержують застриком цукру і кисня. В останній добі рішили доконати трансфузії крови.

МІЯМІ, 27. II. ПАТ. В стані здоровля Чермака наступила поправа, однак побоюються поважних комплікацій в легенях.

ОДИНОКА ПРАВДИВА УКРАЇНСЬКА ДОМАШНЯ КУХНЯ. СПЕЦІЯЛЬНІ УКРАЇНСЬКІ СТРАВИ. ЦІНИ ДУЖЕ ДЕШЕВІ. РЕСТОРАН І КАВАРНЯ „У Н І О Н", ВУЛ. КОСЦЮШКА 1 (НАРОДНЯ ГОСТИННИЦЯ).

НЕ ВИСИЛАТИ ЗБРОЇ ДО ЯПОНІЇ.

Згідно з рішенням збору Союзу Народів 25. ц. м. утворився в Женеві дорадний комітет, що має стежити дальший хід японсько-китайського конфлікту. Комітет одержав вістку, що В. Британія увійшла в звязок з інтересованими урядами щодо заборони висилки зброї та муніції до Японії.

ЯПОНІЯ ЗАВЕДЕ ПОРЯДОК У ВСІЙ СХ. АЗІЇ.

ЖЕНЕВА, 27. II. ПАТ. Японський делеґат Мацуцеіра, що вчора кинув Женеву, переслав пресі прощальну заяву, в якій м. і. каже, що Японія старатиметься забезпечити мир і порядок у всій Сх. Азії.

По широкому світі.

— Зредукований почтовий урядовець у Софії убив ножем директора почт Іванова.

— В Антверпії застрайкували консументи електрики проти високих цін.

— У Злучених Державах живе 1,250.000 осіб без постійного місця побуту.

— В Чіле викрили комуністичну організацію, що мала на меті викликати революцію в цілій південній Америці.

— Центральний орган комуністичної партії „Роте Фане" припинено знову до 15. квітня ц. р.

— Число безробітних в Саксонії зросло до 720.000 осіб.

Командант колюмбійських військ звернувся до президента колюмбійського банку за позичкою 6 міліонів долярів на дальше ведення війни.

Студентські справи.

10-ліття Союзу Українських Студентів „Основа" в Данціґу.

В днях 5.—6. березня ц. р. відбудеться з нагоди 10-ліття існування СУС „Основа в Данціґу ювилейне свято. Програма: 5. III. богослуження; вечором академія; 6. III. вечором святочний комерс.

Через відсутність адрес багатьох своїх бувших членів, прихильників та добродіїв СУС „Основа" не може, на жаль, вислати їм окремих запрошень. Тому отсією дорогою витає їх усіх та прохає взяти участь у ювилейному святі.

Привіти прохаємо слати на адресу: Verein Ukrainischer Studenten „Osnowa", Danzig, Technische Hochschule.

Управа.

ПЕРЕДПЛАТА НА БЕРЕЗЕНЬ

5·— ЗОЛ.

Америка солідарна зі Союзом Народів.

Ґенеральний секретар Союзу Народів одержав від американського державного секретаря лисьмо, в якому Злучені Держави заявили свою солідарність з опінією Союзу в японсько-китайському конфлікті. В англійських політичних колах це письмо викликало велике вдоволення. Від багатьох літ це перший випадок, що Зл. Держави так безумовно солідаризувалися зі Союзом Народів у міжнародній справі.

—o—

Як зірвано дипльоматичні зносини між Перу і Колюмбією.

Колюмбійський пос. в Перу Льозанно мусів після знищення будинку посольства в Лімі рятуватися втечею. Він прибув з жінкою до Еквадору. В розмові з представн. преси заявив, що наслідком знищення посольського будинку колюмбійський уряд потерпів страту на 50 тисяч долярів. Всі дорогоцінности посла пропали. Знищено теж колюмбійський консулят в Кальо. Консулеві вдалося вратуватись і втекти літаком до Ґуаяквілю. Таким культурним способом зірвано дипльоматичні зносини між Перу і Колюмбією.

—o—

З японсько-китайського боєвища.

ТОКІО, 27. II. ПАТ. Зближаючись концентрично до Чі-Фен, японці находяться вже недалеко цього важного стратеґічного вузла. Китайці є майже замкнені в трикутнику між Ша-Ва-Чіян і Гі-Фен, причому сильні відділи японських військ стараються відперти дві бриґади Чан-Сю-Ліяна в напрямі на мольо.

ПЕКІН, 27. II. ПАТ. На північному крилі фронту у віддалі 50 миль від залізничної лінії Пекін—Муклен був сильний артилерійський вогонь. На основі повідомлень з головної китайської кватири в Пекіні китайська команда, коли буде приневолена відступити, рахує на ставлення поважного опору на лінії Лін-Дждан.

ПЕКІН, 27. II. ПАТ. За гірський провал Пей-Ші-Тсу, положений на границі Джеголю, йдуть завзяті бої. Японські атаки, хоч як завзяті, були досі без успіху. Відділи японської кавалерії приневолено відступити наслідком сильного вогню китайців, залишаючи багато вбитих.

ПЕКІН, 27. II. ПАТ. Ґубернатор провінції Джеголь заявив, що японці зможуть убити 10 китайців у війні за Джеголь, тратячи рівночасно тільки одного чоловіка. Але нехай не забувають про те, що тепер боротьба з цілим Китаєм.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Ото
ПАСТА ДО ЗУБІВ
ДО ЧИЩЕННЯ ВРАЗЛИВИХ ЗУБІВ ЛИШЕ ДРІБНОЗЕРНИСТА ПАСТА ДО ЗУБІВ
ОДОЛЬ
ЧИСТИТЬ ДОКЛАДНО ЗУБИ НЕ НАРУШУЮЧИ ЕМАЛІЇ. ВИРІЖНЮЄТЬСЯ ПРИЄМНИМ, ВІДСВІЖУЮЧИМ СМАКОМ.

Ще одна причина більше...
Сучасні і всесторонньо обдумані технічні засоби при виробі Аспірини дають запоруку, що вона постійно та одинаково добре виконана. Крім цього беруть з фабрики зразки для перевірки їхньої тривкости, ваги, успіху і доброї якости препарату. АСПІРИНА Є ЛИШЕ ОДНА! Дістанете в аптиках. 1488 1—2

МОРАТОРІЯ У ЗЛ. ДЕРЖАВАХ.

НЮЙОРК, 27. II. ПАТ. Ґубернатори стейтів Індіена, Місурі, Еркензов і Висконсин підписали розпорядки, що уповажнюють оголосити мораторію підчас фінансової кризи. Рівночасно в стейтах: Нюйорк, Іова та Небраска приняли закони, що збільшують прероґативи стейтових влад для несення помочі загроженим банкам і прискорення їх орґанізації.

ЛЬОНДОН, 27. II. „Фіненшіел Таймс“ принесли сензаційний звіт із банкового положення в Зл. Державах. Зі звіту виходить, що досі в 13 стейтах Півн. Америки видали зарядження, які обмежують вибирання банкових вкладок, що дійсно є мораторією. Досі ті обмеження заторкнули 13.000 публ. банків із системи Федерал Резерв. Тепер зарядження поширено й на приватні банки сисет. Нейшенел Бенк. Новий закон, ухвалений мин. суботи, що дає держ. контрольорам право контролі і повновласти заморожувати банк. депозити приватних банків і сист. Нейшенел Бенк торкається 6.150 банків, що заступають вкладки сумою 17 міліярдів долярів. Загалом ті обмеження доторкнули 20.000 банків, які є в Зл. Державах. У стейті Мейріленд зі стол. Балтімор замкнули на три дні всі банки, себто 205. Вони мають вкладок на 300 міліонів долярів. Замкнення банків спричинило й замкнення біржі в Балтімор. Директор Банку Трост Комп. в Балтімор ствердив, що за один лише день, у пятницю, вибрали з балтіморських банків 6 міл. долярів, а мин. тижня 13 міл. долярів. У стейті Мішиґен обмеження ці захопили досі 550 банків. Від 1. I. ц. р. зачинили в Зл. Державах 348 банків, які мали вкладок 195 міл. долярів.

ЗАСИПАНІ СНІГОМ.

ЦЮРІХ, 27. II. ПАТ. Біля Парпану в кантоні Ґравбіндтен лявіна засипала трьох людей. Із них двох урятували. Зате молоду лещатарку Марію Ґрасторн із Гамбурґа найшли щойно пізніше і її не вдалося врятувати.

—o—

КИТАЙЦІ МАЮТЬ 1000 ВБИТИХ.

ПЕКІН, 27. II. ПАТ. Гол. команда китайської армії оцінює свої дотеперішні втрати в бою в просмику Паі-Ші-Цу на тисячу вбитих вояків. Японці мають 600 вбитих. Усі дотеперішні спроби японців здобути просмик, китайці відбили.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

НОВИНКИ

— **Приймаю як давніше в моїм Заведенні при вул. Сикстуській ч. 17 від 9—1 і 3—6. Насс.** 1-3

— **Українська робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.** 744-?

— **Першорядна кравецька робітня А. Дуфанця,** Львів Пасаж Миколяша, II. пов., напроти кіна „Утіха“. Власні матеріяли на складі. 125014-25

— **В-во „Українська Загальна Енциклопедія“ в Коломиї** просить своїх Вп. Передплатників вирівнати залеглі належитости за II. том (20 зшитків) включно та вплачувати передплату на зшитки, або III. том, які тепер друкуються. — 21. зш. УЗЕ В-во вислало поштою дня 6. лютого ц. рр. — Оправлений II. том розсилається далі тим Передплатникам, які дотепер його ще не дістали. 1479 2-3

— **Концерт Галі Левицької-Крушельницької.** В четвер, 2. березня ц. р., у великій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка відбудеться концерт пяністки Галі Левицької-Крушельницької. В програмі: Бах-Бусоні: Хроматична фантазія і фуґа; Бетовен: Соната оп. 53.; Антін Рудницький: Соната оп. 10. (на тему двох стрілецьких пісень) і Ревуцький: 4 прелюдії оп. 7. і оп. 11.

— **Відповідь на лист С. Шелухина „Ким був проф. Кізеветтер?“** Своєю короткою згадкою про О. Кізеветтера (ч. 17. „Діла“) я мав на увазі занотувати в „Ділі“ смерть цього визначного російського вченого — історика, а тому й не торкався інших сторін його життя й діяльности. Ніяк не можу погодитися з зауваженням С. Ш-на, що не було чого згадувати про Кізеветтера як ученого, бо він, на думку С. Ш-на, не був **дійсним** ученим, і оце своє твердження обґрунтовує... україножерством кн. Волконського, Струве, Мякотина та Шмурла, як товаришів Кізеветтера „по єдінству“. Гадаю, поперше, що єдиним мірилом наукової кваліфікації ученого може бути наукова вартість самих праць, а не його політичний світогляд, по-друге, не можна неуцтво окремого члена будь-якої установи переносити на інших членів тої ж установи. Залишається сказати, що згадка моя про Кізеветтера не є ніяким величанням, а скорше заміткою бібліографічного характеру. — **Ст. Сірополко.**

— **Українець — провідником подорожей по Середземному Морі.** Як довідуємось із Гамбурґа, заанґажувала корабельна лінія „Гамбурґ-Зід“ українця п. М. Богатюка на посаду провідника подорожей у літі по Середземному Морі. Це вже неабияке відзначення для нашого земляка. Бажаємо йому в цьому його почині великих успіхів, а заразом подаємо нашому громадянству його адресу в Гамбурґу. Можливо, що хтось із українців захоче зробити таку подорож по Середземному Морі. П. Богатюк радо пришле кожному бажаючому проспекти та відповідні пояснення про все. Звертатись на адресу: М. Богатюк, Гамбурґ 33, Лінкевеґ 3.

— **„Мілітаризм в українській літературі“.** Реферат на цю тему буде виголошений у дні 3. березня ц. р. на протипацифістичному вечорі, що його влаштовують українські письменники й журналісти у Празі.

— **Особисті вісти.** В суботу, 25. лютого ц. р. інж. **Евген Храпливий** промувався на доктора економічних наук в Українській Господ. Академії у Подебрадах.

— **Зловживання в шкільній господарці.** В окружнім суді у Львові йде карна розправа проти директора вчительської семинарії в Чесанові, 65-літнього Франц. Влодиґи за грошеві зловживання. Влодиґа три роки не складав звітів з грошевої господарки школи, а податковій владі предкладав незгідні з правдою викази платень урядовців зі шкодою для державного скрабу, а крім того не платив за них в Касі Хорих. Розправа потреває довший час.

— **Зловживання в земськім суді.** Тернопільський суд засудив б. начальника бухгальтерії окружного земського суду в Тернополі, Стан. Козіковського за спроневірення значнішої суми на 5 років вязниці, а його жінку за співучасть на 8 місяців вязниці.

— **Убив мачуху.** Із Сокаля повідомляють, що Іван Канюк у Тартакові убив у сварці свою мачуху Анну. Після злочину пішов на поліцію і оповів про свій вчинок. Його арештовано. — В Савоях пов. Сянік хтось стрілив крізь вікно до Стефана Мудрика і вбив його на місці.

— **Грабункове вбивство.** В Опірці арештовано М. Комара та його жінку Евгенію, що вбили Кирила Тукала, реемігранта з Франції. Тукало удержував любовні зносини з жінкою Комара. Щоби його позбутися й забрати його гроші, вона намовила свого чоловіка спрятати Тукала. В ночі коли він сидів у їхній хаті, кинулися обоє на нього й вбили колами.

— **Загальні збори Українського Фотографічного Т-ва у Львові** відбудуться 4. березня ц. р. в год. 4. попол. в салі Т-ва св. Йосифа при вул. Руській ч. 10. На випадок браком вимаганої статутом кількости членів, збори відбудуться годину пізніше без огляду на число присутніх членів. — **Виділ.**

— **Засідання Мовної Комісії НТШ.** відбудеться в суботу 4. березня в год. 18. в канцелярії НТШ. для доповіди д-ра К. Кисілевського „Правописне питання“ і річевої дискусії. Члени Фільольоґічної Секції і Мовної Комісії зволять обовязково явитися. Дуже бажана участь пп. україністів. — **І. Свенціцький,** голова комісії.

— **„Актуальні проблеми сучасної української економіки в Польщі“,** виклад д-ра Карла Коберського з рамени Т-ва наукових викладів ім. Могили, відбудеться в неділю 5. березня, в 18. години в салі „Бесіди“, вул. Рутовського 22, I. Вступ за добровільними датками. (Кріза, машина і сільське господарство, перспективи хліборобства, розбудова експорту і опанування внутрішнього ринку).

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

З опери.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: „ДОН КАРЛЬОС“ — опера в 5 діях з прольогом **Вердія.**

Премієра цієї опери Вердія, яку з уваги на нелегкі до обсади партії виставляють узагалі рідко на наших оперних сценах, була для музикального Львова подією. Не диво, що саля великого театру була заповнена до останнього місця, тимбільше, що виставу „Дон Карльоса“ звязали з ювилеєм 20-ліття дириґентської і мистецької праці дир. А. Должицького.

Треба згори зазначити, що зібрана публика вийшла вповні на своє, бо такої вдатної оперної премієри у Львові давно не було. І оркестра під батутою Должицького, і всі солісти й хори того вечора, і збірні сцени включно з потрясаючою сценою палення на кострі, і ціла сценічно-декораційна оправа пензля Ф. Виґживальського — все те складалося на добре продуману і гарно виведену цілість, що зробила на всіх якнайкраще враження. Режисерію запрошеного з Відня д-ра Льотара Валлерштайна видно було навіть у дрібницях.

Очевидно львину часть успіху можуть записати на свій рахунок чолові солісти, а між ними на першому місці М. Голинський, що виступив у титуловій партії. Того вечора Голинський був незвичайно добре голосово настроєний: його прегарний голос блестів у всіх тонах, вокремаж у високих позиціях. Не було у нього найменших недотягнень, всі переходи брав легко, пяна чудові, дикція така, що в авдиції не пропадало ні одно слово. Також його сценічна гра не лишала цим разом нічого до бажання. Нарівні з Голинським треба піднести ще креації Плятівної (Єлисавета), Ужейка (Пилип II.) і Плонського (маркіз Поза), що своїми вирівняними, сильними голосами підбили собі всіх слухачів. Крім вичислених відмітимо ще вдатний виступ п. Гупертової в ролі княгині Еболі, п. Маслюка-Мартіні в ролі великого інквізитора і п. Романовського в ролі цісаря Карла V. Позатим виступали ще: Галінська, Гільсенрат, Зубик, Сирочевський і інші.

Само ювилейне свято в честь дир. Должицького відбулося на сцені після II. дії.

І. Н.

Шиpіть наш часопис!

СПОРТ.

Україна—Польонія 3:0 (1:0, 1:0, 1:0).

Товариські змагання.

Україна в складі: Скрипій; Дицьо, Лисяк, Шиналь (Ліщинський), Труш І., Труш ІІ. Добра гра України, яка мала перевагу у другій і третій терції. В першій терції Польонія була рівнорядним противником і віддала навіть кілька стрілів, що їх Скрипій оборонив певно. Україна завдячує цей гарний вислід головно Трушові І., який був найліпшим змагуном на леді. Труш ІІ. добрий, має зрозуміння для комбінаційної гри, але трохи за мягкий. В обороні Дицьо певний і дуже працьовитий; Лисяк твердий і граючи побіч старого практика Диця, сповнив своє завдання. Скрипій без заміту. Слабо випали Шиналь і Ліщинський. Польонія — це пересічна дружина найліпше грав наш „земляк“ Губарів.

Хід гри: Під кінець першої терції Україна накидає темпо і Труш І. з подання брата стріляє в 15 мін. першого голя. В другій терції в 4 мін. Труш І. стріляє з тяжкої позиції другі ворота і в 8 мін. третьої терції той самий грач стріляє і треті ворота.

Гра була цілий час „фер“. Суддя п. Ґрос добрий, врештою мав легке завдання. Видців 300.

Від Ред.: У вчорашньому числі „Діла“ подали ми вислід тих змагань за ПАТ-ом фальшиво (3:0 в корить Польонії).

Лещатарські змагання у Славську.

У неділю 26. лютого п. р. відбувся у Славську заходом КЛК зїздовий біг, до якого зголосилось 78 змагунів і змагунок. Учасників, між якими було 40 місцевих верховинців (решта члени ріжних клюбів: КЛК, УСК, Плай, Сокіл — Стрий, Коломия і Сколе, Луг — Сколе), поділено на 3 групи. У хлопячій групі було 15, у мужеській 60, у жіночій 3 особи. Траса — зїзд із гори Ільза — була зручно вибрана. Ріжномаітний терен із пілколами, зїздами і перегонами по рівному вимагав від учасників великої фізичної напруги. Біля мети зібралась велика скількість мешканців Славська і багато львовян, що приїхали „парти-бріджом“. Усі з цікавістю приглядались штудерному зїздові, переживаючи подекуди справді емоціональні моменти.

Першу нагороду (мандрівна чаша), фундовану ред. „Неділі“, злобув п. Богданів із „Плаю“. Другу (настільний годинник), дар „Нар. Справи“, злобув місцевий змагун з КЛК — Славсько Юрко Шимін. Крім цього від КЛВ розділив дир. Палій цілу пачку книжок. В імені цього клюбу попрощав він змагунів а д-р Гнатевич від У. С. Союзу.

З осягів слід подати ось-які: п. Богданів перебув трасу в 13 мін. 27 сек., Рибачек Роман 13 м. 40 с., Рожанківський Степан 14 м. 14 с., інж. Рожанківський Вол. 14 м. 40 с.; з верховинців добігли до мети: Шимін Юрко 14 м. 10 с., Комарчин М. 14 м. 15 с., Улинець Юрко 14 м. 18 с., Шимін Савка 14 м. 22 с. З хлопців відзначились: Павло Свердун 4 м. 53 с., Федір Страґан 4 м. 75 с. З жінок першою була Говикович Нуна 18 м. 68 с. Позаконкурсово відбулись на місцевій скочні змагання у скоках, у яких взяли участь панове Рожанківський Славко, Володимир і Степан та інші.

—вич.

Ціни набілу у Львові.

Масло десерове 2.70, молоко 17—19, сметана 70, яйця копа 4.00—4.20 зол. Попит на масло і молоко оживлений, на яйця слабий.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 28. II. год. 7.30 веч. „Розбійники“.

Середа, 1. III. год. 7.30 веч. „Фавст“ оп. Гунода (прощальний виступ тен. Казавекія).

Четвер, 2 III. год. 7.30 веч. „Цезар і Клеопатра“.

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 28. II. год. 7.30 веч. „Джім і Джія“.

Середа, 1. III. год. 7.15 і 9.45 виступи варшавського театру Банда „Гарна Галятея“.

Четвер, 2. III. год. 7.15 і 9.45 виступи варшавського театру Банда „Гарна Галятея“.

Кіна.

АДРІЯ: „Вулькан сміху“.
АПОЛЬО: „Конгорілля“.
АТЛЯНТІК: „Аріяна“ (на осн. Кльода Анета).
КАСІНО: „Кохання в авті“.
КОЛІСЕЙ: „Погасаюче полумя“ та ревія „Кохання з перешкодами“.
КОПЕРНИК: „Вікторія і II гузар“ (Іван Петрович).
МАРУСЕНЬКА: „Вікторія і II гузар“ (Іван Петрович).
МІРАЖ: „Кохання в синяві неба“ (Норма Шірер).
ОАЗА: „Чарлі ратує Европу“ й ревія.
ПАЛЯС: „Спів, цілунок, дівчина“.
ПАН: „Блакитний експрес“.
ПАСАЖ: „У країні непевного завтра“, „Її перший цілунок“ (Анні Ондра).
ПРОМІНЬ: „Хам“.
СТИЛЕВЕ: „Цариця підземелля“ та ревія.
УТІХА: „Новочасний Дон Кіхот“ (із Гар. Льойдом) і ревія „20.000 долярів“.
ХИМЕРА: „Кіноманик“ (Гар. Льойд).

Закордонне радіо.

Вівторок, 28. лютого 1933.

Барі (269,4) 20.35 „Іль Пікольо Мара“ оп. Масканія, **Братислава** (279,3) 18.00 Твори на два флети, **Копенгаґен** (281,2) 22.10 Ісляндія в поезії та музиці, **Мілано** (331,4) 20.30 „І вагабонді“ оп. Ціpера, **Штутгарт** (360,6) 19.30 „Кльо-Кльо“ оп. Легара, **Ляйпціґ** (389,6) 19.30 Німецька нар. пісня, Промова канцл. Гітлера, **Рим** (441,2) 20.45 „Арлезіянка“ муз. драма Доде-Бізета, **Відень** (518,1) 11.30 Концерт, 20.45 Танці й марші вел. композиторів, **Рига** (525) 20.20 Пісні й арії, **Любляна** (575) 21.00 Пісні, 22.15 Куплети, **Харків** (937,5) 10.00, 15.15, 18.40, 24.00 Концерт, 16.30 Концерт для дітей, **Москва** (1000) 17.30 „Князь Ігор“ оп. Бородіна (ВЗСПС 1304,3 м.).

Середа, 1. березня 1933.

Братислава (279,3) 12.30 Концерт, **Бреслав** (325) 19.05 Скрипка, 20.00 Промова канцл. Гітлера, **Штрасбург** (345,2) 21.00 „Подорож до Китаю“ ком. опера Базена, **Штутгарт** (360,6) 21.25 Брамсові твори, 22.35 Військ. концерт із Льондону, **Гельсінґфорс** (368,1) 19.05 Фінл. пісні, **Ляйпціґ** (389,6) 12.00 Концерт, 20.00 „Княжна чардаша“ оп. Кальмана, **Рим** (441,2) 13.00, 17.00 Концерт, **Прага** (488,6) 19.00 Муз. звд., „Бакхів похорон“, 20.05 Концерт, **Відень** (518,1) 11.30, 17.00, 19.45 Концерт, **Рига** (525) 19.05 „Країна осміху“ оп. Легара, **Будапешт** (550,5) 12.05 Циг. музика, 20.00 Сонати, **Харків** (937,5) 10.00, 10.30 13.15, 15.15, 16.00, 18.00, Концерт, 16.30 гумор, сатира, 18.00 Мист. трансм., **Москва** (1000) 17.25 Кармен, оп. Бізета (Досв. 720).

Львівське радіо.

Вівторок, 28. лютого 1933.

11.40 Огляд преси, 12.10 Грамофон, 13.20 Метеорольоґ. комунікат, 15.10 Експорт. комунікат, 15.15 Господар. комунікат, 15.35 Нові шляхи госп. розвитку світа, 15.50 Грамофон, Збіжева біржа, 16.10 Скринька для дітей, 16.20 Для матуристів: „Грецьке й римське мистецтво“, 16.40 „Про маляря в. Станіславського“, 17.00 Концерт (орхестра), 18.00 Для матуристів: „Міцкевич“, 18.20 Театр. репертуар, Сільва рерум, 18.25 Легка музика, 19.00 На службі милосердя, 19.10 Всячина, 19.30 „Царі Джев і Давид“ муз. фейлетон, 19.45 21.00 Прес. рад. денник, 20.00 Вес. авдиція, 20.55 Спорт, 21.05 Легка музика, 22.00 „Рукавиці смерти“ гум. спорт. оповідання, 22.15 Ретрансмісії зі закордону, 22.55 Комунікати. 23.00 Танк. музика.

Середа, 1. березня 1933.

12.10, 16.00, 17.15, 22.15 Грамофон, 15.15 Господарський комунікат, 15.25 Збіжева біржа, 15.35 Для дітей: „Як то було із сніговим дідом?“, „Книжка“, 16.20 Для матуристів: „Магомед і араби“, 16.40 „Тайні організації та їх роля в Китаю“, 17.40, 20.00 Відчит, 18.00 Для матуристів: „Міцкевич“, 18.25 Легка музика, 18.55 „Акторка та рецензент“, 19.30 „Фільософія для всіх“ фейл., 20.15 Авдиція т-ва аматорів давньої музики, Спортові вістки, 22.00 На овиді, 22.55 Комунікати.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ВІДБИТКИ — гафти, мережки, монограми — пліси, Козловська, Академічна 22, I. п. 1464 3—3

РУТИНОВАНИЙ концпіпієнт (четвертий рік практики) шукає місця в адвоката. Ближчі інформації у д-ра Федака, Львів, Сикстуська 18. 1474 2—2

ВІДЕНСЬКІ ТОРГИ

від 12. до 19. березня 1933 (Новий Замок 12—18. березня).

СПЕЦІЯЛЬНІ ІМПРЕЗИ:

Вистава меблів — „Електричність у домашнім господарстві“ „Новочасне газове знаряддя“ — Радієва вистава і вистава „Раваг“ — Віденські модні трикотажі.
Сальон футряних мод — Фотографічна виставка і виставка предметів подорожі.

ВИСТАВКА САМОХОДІВ І МОТОЦИКЛІВ.

Меблі залізні та опатентовані — Ваґнерівська вистава — Вистава будівельна та будови доріг. — „Дім, що сам росте“. — Будова осад. — Вистава земного олію. — Вистава австрійських виклинових виробів. — Вистава винаходів. — Машини і хліборобське знаряддя. — Вистава харчевих продуктів і делікатесів. — Покази зразків хліборобського і лісового господарства.

———О———

Візова віза зайва. Леґітимація Торгів і закордонний пашпорт уповажнюють переїхати австрійський кордон. Зайва також чехословацька транзитова віза. Значні знижки переїзду на залізницях польських, німецьких, чехословацьких, австрійських і на летунських лініях. Всі інформації і леґітимації (по зол. 8.—) через

WIENER MESSE A. G. WIEN VII.

та в часі весняних Ляйпціґських Торгів у бюрі інформації: Ляйпціґ, Австрійський Виставовий Павільон та у почесних представників:

Львів: Австрійський консулят, Осселінських 4.
„ Польське Бюро Подорожі „Орбіс“ Сп. з о. п. Городецька 83.
„ Польське Бюро Подорожі „Орбіс“ Шпитальна 1.
„ Польське Бюро Подорожі „Орбіс“, пл. Марійська 8.
„ Wagons-Lits Cooc S. A. пл. Галицька 15.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

ХТО ХОЧЕ одружитися, а не має знайомости, нехай напише зараз, подаючи свої дані і побажання до найбільшого матримоніяльного бюра „Голос Серця“, Станиславів, ул. Словацького 20. Маємо тисячі заможніх партій до вибору. 1485 1-2

ІНСТАЛЯЦІЇ електричного світла на догідних умовинах виконує солідно фірма М. АҐІД, Львів, Казимирівська 39. 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах; на догідних умовинах. Купно, продажа; заміна уживаних інструментів.
НОВАЦКІ
Пілсудського 17. Тел. 35-21.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО“!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.